นโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี

1.1 หลักการและเหตุผล

คณะกรรมการ มีความมุ่งมั่นในการส่งเสริมให้ธนาคารเป็นองค์กรที่มีการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยมุ่งเน้นการสร้างประโยชน์ให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียโดยรวม มีความสุจริต โปร่งใส ตรวจสอบได้ ในการดำเนินธุรกิจ มีการดำเนินงานที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีบทบาทในการมีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็นร่วมตัดสินใจ และ/หรือร่วมมือกันในการดำเนินการ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการและแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดี ในรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2562 และแนวทางปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) กระทรวงการคลัง ธนาคารมีการจัดโครงสร้าง และกลไกการบริหารจัดการภายในองค์กร ที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการธนาคาร ผู้บริหารและพนักงาน โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญในการสร้างประโยชน์ที่เหมาะสม คำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียโดยรวม ซึ่งการจัดโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการดังกล่าว ต้องสะท้อนถึงหลักการสำคัญในการกำกับดูแลกิจการที่ดีตามมาตรฐานสากล ทั้ง 7 ประการ ดังต่อไปนี้

1) Accountability ความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติตามหน้าที่
2) Responsibility ความสำนึกในหน้าที่ด้วยขีดความสามารถและประสิทธิภาพที่เพียงพอ
3) Equitable Treatment การปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสียโดยสุจริตและจะต้องพิจารณาให้เกิดความเท่าเทียมกัน เช่น การจัดซื้อจัดจ้างต้องให้ทุกคนได้รับความยุติธรรมและเท่าเทียมกัน หากมีการร้องเรียน ต้องมีคำอธิบายได้

4) Transparency ความโปร่งใส ต้องมีความโปร่งใส ใน 2 ลักษณะ ดังนี้

4.1) ความโปร่งใสในการดำเนินงานที่สามารถตรวจสอบได้

4.2) มีการเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใส(Transparency Of Information Disclosure) แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

5) Value Creation การสร้างมูลค่าเพิ่มแก่กิจการทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยการเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มมูลค่าใดๆ นั้น จะต้องเป็นการเพิ่มความสามารถในทุกด้านเพื่อการแข่งขัน

6) Ethics การส่งเสริมพัฒนาการกำกับดูแลและจรรยาบรรณที่ดีในการประกอบธุรกิจ

7) Participation การมีส่วนร่วม เป็นการส่งเสริมให้เกิดการกระจายโอกาสแก่ประชาชน ให้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการใด ๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ของชุมชน หรือท้องถิ่น

1.2. วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อให้คณะกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน นำเอาหลักสำคัญในการกำกับดูแลกิจการที่ดีตามมาตรฐานสากลทั้ง 7 ประการ มาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม

1.2.2 ปฏิบัติงานตามแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดีของธนาคาร และสอดส่องดูแลในเรื่องการจัดการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และรายการที่เกี่ยวโยงกัน

1.2.3 เพื่อให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตามหลักจริยธรรม จรรยาบรรณของธนาคาร ควบคู่ไปกับการปฏิบัติตามข้อบังคับ และระเบียบของธนาคาร

1.2.4 เพื่อให้มีการปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใสเป็นธรรม มีการเปิดเผยข้อมูลสารสนเทศของธนาคาร ทั้งในเรื่องทางการเงินและ ที่ไม่ใช่เรื่องทางการเงินอย่างเพียงพอ เชื่อถือได้และทันเวลา เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียของธนาคาร ได้รับข้อมูลสารสนเทศ อย่างเท่าเทียมกัน รวมทั้งมีหน่วยงานรับผิดชอบเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ของธนาคารให้แก่ลูกค้าและประชาชนทั่วไป

1.3. คำนิยาม

"ธนาคาร" หมายความว่า ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.)

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการธนาคาร

"คณะกรรมการชุดย่อย" หมายความว่า คณะกรรมการชุดย่อยที่คณะกรรมการแต่งตั้งขึ้นมาเพื่อช่วยศึกษาและกลั่นกรองงานด้านใดด้านหนึ่ง

"กรรมการผู้จัดการ" หมายความว่า ผู้จัดการตามพระราชบัญญัติธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2545

"ฝ่ายจัดการ" หมายความว่า ผู้บริหารสูงสุดและผู้บริหารระดับสูง

"ผู้มีอำนาจ" หมายความว่า ผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากกรรมการผู้จัดการให้กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดตามนโยบายนี้

"พนักงาน" หมายความว่า บุคคลที่ธนาคารจ้างไว้ทำงาน ในลักษณะงานประจำและลูกจ้างตามสัญญาจ้าง

"หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง" หมายความว่า หน่วยงานที่กำกับดูแลงานด้านต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในนโยบายฉบับนี้ หรือ หน่วยงานอื่น ที่เกี่ยวข้องตามนโยบายฉบับนี้ หรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้มีอำนาจ

"ผู้มีส่วนได้เสีย" หมายความว่า บุคคล ชุมชน องค์กร หรือกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยอาจได้รับผลประโยชน์ หรือสูญเสียผลประโยชน์จากการดำเนินงานของธนาคาร ซึ่งรวมถึงผู้ถือหุ้น พนักงาน ลูกค้า คู่ค้า เจ้าหนี้ คู่แข่ง ตลอดจนสังคม ชุมชน ประชาชน และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

2.1. แนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดีของธนาคาร

เพื่อให้กระบวนการธรรมาภิบาลของธนาคารเป็นไปอย่างโปร่งใส และเป็นธรรมต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยมิได้มุ่งเน้นที่ประโยชน์ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง รวมทั้งมีความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีและกำกับความรับผิดชอบต่อสังคม ได้กำหนดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้านธรรมาภิบาล และทบทวนนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี รวมทั้ง กฎบัตร จริยธรรม จรรยาบรรณของคณะกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน เป็นประจำทุกปี นอกจากนี้ธนาคารได้กำหนดหลักการและ แนวทางการปฏิบัติในการกำกับดูแลกิจการที่ดีของธนาคารให้สอดคล้องกับ “หลักการ และแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดีในรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2562 และแนวทางปฏิบัติ” แบ่งออกเป็น 9 หมวด ดังนี้

หมวดที่ 1 บทบาทของภาครัฐ

ธนาคารเป็นสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงอุตสาหกรรมและกระทรวงการคลัง โดยจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2545 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 20 ธันวาคม 2545 เป็นต้นมา โดยมุ่งมั่นที่จะดำเนินการ ตามกฎหมาย ซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส เป็นธรรม ตรวจสอบได้ และมีความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มของธนาคาร โดยกำหนดแนวทางการดำเนินงานเชิงยุทธศาสตร์ตามทิศทางและกรอบนโยบายของภาครัฐที่เป็นหน่วยงานต้นสังกัด รวมถึงจัดทำและปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี และรายงานผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอตามกรอบระยะเวลาที่ภาครัฐกำหนด

หมวดที่ 2 สิทธิและความเท่าเทียมกันของผู้ถือหุ้น

ธนาคารให้ความสำคัญที่จะดูแลให้ผู้ถือหุ้นทุกรายให้ได้รับการปฏิบัติที่ดีและเหมาะสมตามสิทธิพื้นฐานเท่าเทียมกันทุกประการภายใต้ขอบเขตแห่งกฎหมายกำหนดตามแนวทางและหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี คณะกรรมการ ซึ่งเป็นผู้แทนที่ภาครัฐแต่งตั้งให้ทำหน้าที่แทนจะดูแลให้เรื่องสำคัญทั้งประเด็นที่กำหนดในกฎหมาย และประเด็นที่อาจมีผลต่อทิศทางการดำเนินงานของธนาคาร ได้ผ่านการพิจารณาของผู้ถือหุ้น

ประธานคณะกรรมการ จะทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม โดยทำหน้าที่ในการดูแลให้การประชุมเป็นไปตามกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อบังคับของธนาคาร เพื่อให้การประชุมมีประสิทธิภาพและโปร่งใส

หมวดที่ 3 คณะกรรมการธนาคาร

คณะกรรมการทำหน้าที่เป็นตัวแทนของผู้ถือหุ้นในการกำกับดูแลธนาคารให้มีการปฏิบัติเป็นไปตามพันธกิจ วัตถุประสงค์ นโยบายของภาครัฐ เพื่อให้ดำเนินกิจการของธนาคารเป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ ข้อบังคับของธนาคาร และมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นของธนาคาร เพื่อประโยชน์สูงสุด โดยคณะกรรมการควรมีองค์ประกอบทางความรู้ความสามารถที่เหมาะสม เข้าใจขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบ รวมถึงกำกับดูแลให้ฝ่ายจัดการปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุพันธกิจ วัตถุประสงค์ และนโยบายของภาครัฐ ซึ่งในการสรรหาคณะกรรมการ ต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถหลากหลายตามสมรรถนะหลักและความจำเป็น (Skill Matrix) ของธนาคาร ทั้งนี้ต้องอยู่ในบัญชีรายชื่อคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจของกระทรวงการคลัง (Director Pool: DP) จำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของจำนวนคณะกรรมการอื่น ต้องมีคณะกรรมการ อย่างน้อย 1 คน มีความรู้ หรือประสบการณ์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และต้องมีคณะกรรมการที่มีประสบการณ์ ภาคธุรกิจไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของจำนวนคณะกรรมการที่มิใช่คณะกรรมการโดยตรง

หมวดที่ 4 บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย

เพื่อให้การดำเนินงานของธนาคารเป็นไปอย่างยั่งยืน ดังนั้น คณะกรรมการจึงกำหนดนโยบายให้มีการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสีย แต่ละกลุ่ม โดยคำนึงถึงสิทธิของผู้มีส่วนได้เสียดังกล่าว ตามกฎหมายหรือตามข้อตกลงที่มีกับผู้มีส่วนได้เสีย รวมถึงมีการกำกับดูแลให้มีกลไกและการปฏิบัติที่เหมาะสมอย่างมีจริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อม รวมถึงส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียในการพัฒนาการดำเนินงาน และไม่กระทำการใดๆ ที่เป็นการละเมิดสิทธิของผู้มีส่วนได้เสียเหล่านั้น โดยธนาคารจะประกอบธุรกิจอย่างเปิดเผย โปร่งใส และมีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม โดยไม่สร้างความได้เปรียบในการแข่งขันอย่างไม่เป็นธรรม รวมถึงมีการประกาศนโยบายต่อต้านการทุจริตและคอร์รัปชัน เพื่อยึดถือและปฏิบัติ อันจะนำไปสู่ความสำเร็จ และความร่วมมือระหว่างธนาคาร และผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มอย่างยั่งยืนต่อไป

หมวดที่ 5 ความยั่งยืนและนวัตกรรม

คณะกรรมการมีความมุ่งมั่นในการกำกับดูแลให้ธนาคารมีการดำเนินการอย่างยั่งยืน มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยนำนวัตกรรมที่ก่อให้เกิดมูลค่าแก่ธุรกิจควบคู่ไปกับการสร้างคุณประโยชน์ต่อลูกค้าหรือผู้เกี่ยวข้อง และมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมาใช้ในการพัฒนา ปรับปรุงกระบวนการทำงานการให้บริการ และการบริหารจัดการ

ภายในองค์กรให้มีประสิทธิภาพ ควบคู่กับหลักการพัฒนาความยั่งยืน เพื่อรองรับสภาพแวดล้อมในการประกอบธุรกิจที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยมีการกำหนดนโยบายและแผนนวัตกรรมผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน รวมถึงส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการความรู้และเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมได้อย่างต่อเนื่อง อันจะนำไปสู่การเติบโตอย่างยั่งยืนสืบไป

หมวดที่ 6 การเปิดเผยข้อมูล

คณะกรรมการมีการกำกับดูแลให้ธนาคารมีการเปิดเผยข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับธนาคารและผู้มีส่วนได้เสีย ทั้งข้อมูลที่เป็นข้อมูลทางการเงินและไม่ใช่ข้อมูลทางการเงินอย่างถูกต้อง เชื่อถือได้ครบถ้วน เพียงพอทันเวลา และเป็นไปตามกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง อาทิ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 หลักการและแนวปฏิบัติที่ดีตามแนวทางการเปิดเผยข้อมูลของรัฐวิสาหกิจของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) กระทรวงการคลัง พ.ศ. 2556 เป็นต้น ผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อให้สาธารณชนและผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม สามารถเข้าถึงได้โดยสะดวกและเท่าเทียมกัน สามารถใช้ในการตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม โดยธนาคารจะมีการกำกับดูแลให้ข้อมูลที่เผยแพร่ต่อสาธารณชนและผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มมีความถูกต้อง โปร่งใส เชื่อถือได้ และเพียงพอที่จะนำข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจ

หมวดที่ 7 การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน

ธนาคารตระหนักดีว่าการบริหารความเสี่ยง และการควบคุมภายในเป็นระบบบริหารจัดการที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการกำกับดูแลการดำเนินกิจการของธนาคาร เนื่องจากความเสี่ยงเป็นปัจจัยสำคัญที่อาจทำให้แผนดำเนินงานของธนาคารไม่บรรลุตามพันธกิจและวัตถุประสงค์ ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อองค์กรได้ ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันและลดโอกาสที่เกิดผลเสียหายที่อาจเกิดขึ้น คณะกรรมการจึงกำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยง เพื่อให้การปฏิบัติงานของธนาคารเป็นไปตามพันธกิจ วัตถุประสงค์ ยุทธศาสตร์ รวมถึงมีการกำกับดูแลให้มีการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง โดยจัดให้มีคณะกรรมการกำกับความเสี่ยงเพื่อขับเคลื่อนระบบการบริหารความเสี่ยงของธนาคาร

หมวดที่ 8 จรรยาบรรณ

คณะกรรมการให้ความสำคัญต่อหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นหลักการพื้นฐานสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรให้เกิดวัฒนธรรมในการกำกับดูแลกิจการที่ดี ดังนั้น จึงกำหนดแนวปฏิบัติในเรื่องของจรรยาบรรณของคณะกรรมการ ผู้บริหาร และ

พนักงาน ธพว. เพื่อให้ทุกคนยึดถือและปฏิบัติให้สอดคล้องและอยู่ในทิศทางเดียวกัน โดยธนาคาร ได้จัดทำคู่มือจริยธรรมทั้งในระดับคณะกรรมการ ผู้บริหารและพนักงาน เพื่อให้ทุกคนถือปฏิบัติ และมีการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมให้ทุกคนในองค์กรตระหนักและให้ความสำคัญต่อการยึดถือปฏิบัติตามจรรยาบรรณของธนาคาร เพื่อมุ่งมั่นให้ธนาคารเป็นองค์กรที่ดำเนินธุรกิจโดยคำนึงถึงหลักความซื่อสัตย์สุจริต ความมีคุณธรรมและศีลธรรมอันดี มีความถูกต้อง โปร่งใส และมีธรรมเนียมปฏิบัติที่ดีเป็นไปตามกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

หมวดที่ 9 การติดตามผลการดำเนินงาน

การติดตามผลการดำเนินงานเป็นกลไกที่สำคัญของคณะกรรมการ ใช้ในการกำกับดูแลธนาคารอย่างมีประสิทธิผล โดยกำหนดให้ฝ่ายจัดการมีการบริหารจัดการองค์กรเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ถือหุ้นภาครัฐ และผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งการติดตามผลการดำเนินงานนั้น คณะกรรมการกำหนดให้ฝ่ายจัดการต้องมีการนำเสนอและรายงานผลการดำเนินงานทั้งในส่วนของข้อมูลทางการเงินและมิใช่การเงินให้ครบถ้วน ถูกต้อง ตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) กระทรวงการคลัง และธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด โดยข้อมูลที่นำเสนอรายงานนั้นต้องประกอบไปด้วย ข้อมูลที่เป็นข้อมูลสารสนเทศและข้อมูลเชิงวิเคราะห์ที่มีความถูกต้อง แม่นยำและเพียงพอที่จะให้คณะกรรมการพิจารณา ตัดสินใจ หรือมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ เพื่อให้ฝ่ายจัดการนำไปปรับปรุงการดำเนินงานต่อไปได้อย่างมีประสิทธิผลตรงตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการดำเนินธุรกิจของธนาคาร

โครงสร้างผู้รับผิดชอบ

ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รายงานผลการปฏิบัติตามนโยบาย เสนอต่อคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีและกำกับความรับผิดชอบต่อสังคม (CG&CSR) หรือคณะกรรมการชุดย่อย และรายงานต่อคณะกรรมการ รับทราบเป็นประจำทุกปี

ระบบการบริหารจัดการ

ธนาคารมีระบบการจัดการแบบบูรณาการ เป็นพื้นฐานในการจัดกระบวนการปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้เกิดความเชื่อมโยงกันทั้งกระบวนการปฏิบัติงาน และผลลัพธ์ เชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายหลักขององค์กร มีกรอบการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ทำให้เกิดการประสานงานกัน (Synergy) ภายในหน่วยงาน

ระบบการส่งเสริมการดำเนินงาน

ให้ฝ่ายจัดการกำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำคู่มือ และแนวทางปฏิบัติให้สอดคล้องกับนโยบายฉบับนี้ และเผยแพร่ให้แก่คณะกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทราบโดยทั่วถึง

ทั้งนี้ คณะกรรมการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องไม่นำข้อมูลภายในของธนาคารไปเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อเอื้อประโยชน์ส่วนตัวหรือผู้เกี่ยวข้อง ทั้งทางตรง หรือทางอ้อม

ระบบติดตาม ประเมิน และรายงานผลการดำเนินงาน

กำหนดให้มีการติดตาม ประเมิน และรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีและกำกับความรับผิดชอบต่อสังคม(CG&CSR) หรือ คณะกรรมการชุดย่อย และคณะกรรมการเพื่อทบทวนนโยบาย อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง หรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ